

процесуальних дій, що загалом впливає на перспективи розслідування і судового розгляду справи [1, с. 132].

1. Попова І. М. Розслідування шахрайств, пов'язаних із залученням коштів громадян на будівництво житла : дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук зі спеціальності 12.00.09 / Міністерство внутр. справ України; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2011. 250 с.

2. Щербюк Х. В., Пядишев В. Г. Особливості вилучення комп'ютерної техніки під час проведення обшуку. *Актуальні задачі та досягнення у галузі кібербезпеки* : матеріали Всеукр. науково-практ. конф. (м. Кропивницький, 23 листоп. 2016 р.). Кропивницький, 2016. С. 64–65.

3. Фіксація змісту веб-сторінки в мережі Інтернет як елемент здійснення права на захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет: URL : <https://protocol.ua>

Олег ТАРАСЕНКО

професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх
справ (м. Київ, Україна),
доктор юридичних наук, доцент

ЧИННИКИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ВЧИНЕННЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ПРОТИПРАВНОГО КОНТЕНТУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Світові тенденції зміни структури злочинності переконливо свідчать про зростання ролі інформаційно-телекомунікаційних технологій, які спричиняють появу принципово нових видів кримінальних правопорушень та активне вдосконалення «традиційної» злочинної діяльності. Комп'ютерні мережі, комунікаційні системи стали інструментом злочинців, унаслідок чого криміналізувалася сфера використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. Одним із видів злочинної діяльності, що швидко прогресує разом з розвитком комунікаційних комп'ютерних систем, є злочинне використання мережі Інтернет шляхом розміщення в ній протиправного контенту. Інтернет наповнюється протиправним контентом і використовується з метою протиправної діяльності. Особливістю мережі Інтернет є те, що даний протиправний контент може бути створено та розміщено на веб-сторінках в різних куточках світу, що, своєю чергою, унеможливує виявлення та заблокування першочергового джерела. Аналіз практики протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються у кіберпросторі, свідчить також про наявність низки чинників, які заважають створити ефективно діючу систему протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з обігом протиправного контенту в мережі Інтернет, – передусім стосовно процедур та інструментарію виявлення зазначених кримінальних правопорушень.

Зазначені чинники ми умовно поділяємо на об'єктивні та суб'єктивні.

До об'єктивних чинників відносяться:

- під час створення та обігу протиправного контенту використовуються об'єкти нетрадиційної природи – в результаті чого ознаки кримінального правопорушення містяться в електронному середовищі і, відповідно, можуть швидко зникнути;

- кримінальні правопорушення, пов'язані з обігом протиправного контенту в мережі Інтернет, виявляються у нових, незвичних для правоохоронної практики формах, способах тощо;

- обіг протиправного контенту здійснюється з використанням інформаційних ресурсів, які територіально розміщені в різних країнах, що ускладнює проведення пошукових заходів;

- кримінальні правопорушення, пов'язані з обігом протиправного контенту в мережі Інтернет, є багатоступінними організованими кримінальними правопорушеннями, що зумовлює складність їх виявлення (на фоні високого рівня їх латентності);

- злочинна мета може бути реалізована і без безпосереднього використання предмета матеріального світу, а тільки його віртуальних реквізитів (що кардинально змінює тактичні прийоми виявлення);

- контент у мережі Інтернет може бути розміщений і без суб'єктивно злочинної мети, тому його наявність у мережі Інтернет ще не гарантує можливість інтерпретації дій особи як

кримінального правопорушення;

- здатність до «регенерації» злочинних груп при затриманні виконавців (осіб, які безпосередньо розміщують протиправний контент на інформаційних ресурсах).

До суб'єктивних чинників відносяться:

- вимагається новий комплекс знань, інший комплекс вмій, за допомогою яких можна виявити значиму для виявлення факту кримінального правопорушення інформацію у сфері комп'ютерних технологій;

- виявлення і фіксація ознак розміщення та використання протиправного контенту без застосування спеціальних знань і відповідних програмно-технічних засобів в електронному середовищі неможливі;

- оперативний працівник не завжди володіє спеціальними знаннями щодо того, яким чином ознаки розміщення та використання протиправного контенту можуть відобразитися у змінених ними станах об'єкта в електронному середовищі;

- високотехнологічна злочинність та її характер ставлять оперативного працівника у становище, коли він одноособово не може вирішити низку задач, що виникають при виявленні та фіксації фактів розміщення і використання протиправного контенту;

- виникає необхідність використання можливостей операторів і провайдерів, що здійснюють систематичний моніторинг (відслідковування) параметрів функціонування інформаційних та телекомунікаційних мереж, забезпечують їх контроль;

- в основному за розміщення та обіг протиправного контенту в мережі Інтернет затримуються виконавці, а особи, які використовують зазначений контент для вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних з його обігом, залишаються поза полем зору правоохоронних органів.

Усунення зазначених чинників є неодмінною умовою ефективної протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з обігом протиправного контенту в мережі Інтернет.

Катерина ЧЕРЕДНИК

виконуюча обов'язки начальника
Головного управління
Держгеокадастру
у Дніпропетровській області
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

Костянтин ЧАПЛИНСЬКИЙ

завідувач кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
доктор юридичних наук, професор

**ТАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННИЙ
ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ НЕРУХОМОСТІ**

В умовах становлення правової й незалежної держави, реформування її соціально-економічної та політичної сфер, євроінтеграції України до країн Європейського співтовариства спостерігається зростання злочинності. Кількісні й якісні зміни у структурі злочинності характеризуються удосконаленням наявних, застосуванням новітніх способів учинення кримінальних правопорушень, форм та способів протидії досудовому розслідуванню. Дедалі спостерігається входження до злочинних угруповань як колишніх, так і діючих працівників правоохоронних органів, представників органів влади й управління. На сьогодні технологія злочинної діяльності у сфері нерухомості значно ускладнилася, що зумовлено використанням новітніх технічних засобів, складними й витонченими способами підготовки й приховування кримінальних правопорушень, які традиційними методами виявляти досить складно. Низька якість розкриття й розслідування, недостатність кваліфікованих кадрів у правоохоронних органах, відсутність системи